

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej, členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľa **J. M. G.**, bytom M., ul. J. K. č. X., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. Augusta č. 8, Bratislava, o vdovecký dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. januára 2010, č. k. 25Sd/176/2009-29, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. januára 2010, č. k. 25Sd/176/2009-29, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 28. januára 2010, č. k. 25Sd/176/2009-29 potvrdil rozhodnutie z 3. augusta 2009 číslo X., ktorým odporkyňa podľa 48a ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 112 ods. 2 a § 260 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 186/2004 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) s účinnosťou od 14. septembra 2009 odňala navrhovateľovi vdovecký dôchodok, lebo sa prestal starať aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, keď jeho dcéra M.... G. 31. augusta 2009 ukončila magisterské štúdium. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení uviedol rovnako ako odporkyňa, že dcéra navrhovateľa M..... G., nar. X., ukončila päťročné magisterské štúdium 31. augusta 2009, a preto nárok navrhovateľa 1. septembra 2009 zanikol a preto mu bol vdovecký dôchodok odňatý od nasledujúcej splátky, teda od 14. septembra 2009.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a rozhodnutie odporkyne z 3. augusta 2009 číslo X. zrušiť. Uviedol, že vdovecký dôchodok mu bol priznaný podľa § 48a zákona o sociálnom zabezpečení a nárok na túto dávku mu zanikol 31. augusta 2009, ale podľa jeho názoru mu súčasne od 1. septembra 2009 vznikol nárok na vdovecký dôchodok podľa § 74 zákona o sociálnom poistení, lebo vychoval tri deti. Namietal, že požadoval výplatu vdoveckého dôchodku podľa § 74 zákona o sociálnom poistení a preto mu mal mu vdovecký dôchodok bez prerušenia vyplácaný naďalej.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 250l ods. 1 OSP preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť. Podľa § 48a ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení vdovec má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ak sa stará aspoň o jedno nezaopatrované dieťa uvedené v § 46 ods. 3.

Podľa § 74 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý

- a) ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku,
- b) ku dňu smrti splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, alebo

c) zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Podľa § 74 ods. 2 zákona o sociálnom poistení vdova má nárok na výplatu vdovského dôchodku počas jedného roka od smrti manžela.

Podľa § 74 ods. 3 zákona o sociálnom poistení po uplynutí obdobia uvedeného v odseku 2 má vdova nárok na výplatu vdovského dôchodku, ak

a) sa stará o nezaopatrené dieťa,

b) je invalidná z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % alebo

c) vychovala aspoň tri deti,

d) dovŕšila vek 52 rokov a vychovala dve deti,

e) dovŕšila dôchodkový vek.

Podľa § 74 ods. 6 zákona o sociálnom poistení na nárok vdovca na vdovecký dôchodok po manželke platia odseky 1 až 5 rovnako.

Podľa § 260 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dávky dôchodkového zabezpečenia, priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003; ak nárok na výplatu týchto dávok trval k 31. decembru 2003, dávky sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak.

Zo spisov vyplýva, že rozhodnutím z 25. októbra 2000 číslo X. odporkyňa podľa § 48a zákona o sociálnom zabezpečení priznala navrhovateľovi vdovecký dôchodok po nebohej

manželke V. G., rod K., zomrelej X. podľa § 48a zákona o sociálnom poistení, lebo sa staral o ich nezaopatrené dieťa, M. G., nar. X.. Dcéra navrhovateľa 31. augusta 2009 ukončila štúdium na P.f. U. P., preto od uvedeného dňa navrhovateľ pre trvanie nároku na vdovecký dôchodok nespĺňal podmienku starostlivosti aspoň o jedno nezaopatrené dieťa. Nárok na vdovecký dôchodok podľa § 48a zákona o sociálnom zabezpečení preto navrhovateľovi zanikol odo dňa nasledujúcej splátky, teda od 14. septembra 2009.

Odporkyňa preto nepochybila, keď rozhodnutím z 3. augusta 2009 číslo X., podľa § 48a zákona o sociálnom zabezpečení odňala navrhovateľovi vdovecký dôchodok pre nesplnenie podmienky starostlivosti aspoň o jedno maloleté dieťa prestal splňovať, teda od 1. septembra 2009, kedy jeho dcéra M. ukončila vysokoškolské štúdium.

Jednou z podmienok, ktoré mali za následok vznik nároku navrhovateľa na vdovecký dôchodok, bola 2. septembra 2000 smrť manželky ešte za účinnosti zákona o sociálnom zabezpečení. Od tohto dňa vznikol navrhovateľovi nárok na vdovecký dôchodok na čas trvania starostlivosti o nezaopatrené dieťa podľa § 48a zákona o sociálnom zabezpečení (v znení zákona č. 306/1991 Zb.).

Nemožno ponechať bez povšimnutia znenie § 260 ods. 1 zákona o sociálnom poistení podľa ktorého vtedy, ak bol vdovecký dôchodok priznaný pred 1. januárom 2004 a nárok na jeho výplatu trval aj po 31. decembri 2003, potom sa vdovecký dôchodok vypláca len vtedy, ak sú splnené podmienky výplaty vdoveckého dôchodku, uvedené v § 48a ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení (teda aj podmienka starostlivosti aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, uvedené v § 46 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení).

Zákon o sociálnom poistení s výnimkou § 293n v žiadnom zo svojich prechodných ustanovení neupravuje opätovný vznik nároku na vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných po 1. januári 2004.

Podľa § 293n ods. 1 zákona o sociálnom poistení vdovec, ktorého manželka zomrela pred 1. januárom 2004, nebol mu priznaný vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 alebo zanikol nárok na taký vdovecký dôchodok pred 1. augustom 2006 a ku dňu smrti manželky, najneskôr do uplynutia troch rokov od smrti manželky, dovŕšil dôchodkový vek alebo bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006 z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ktorá

- a) ku dňu smrti bola poberateľkou starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov,
- b) ku dňu smrti splnila podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo získala dobu zamestnania na nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, alebo
- c) zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Nárok na vdovecký dôchodok a jeho výplatu u vdovcov, ktorí ovdoveli pred 1. januárom 2004, zákon o sociálnom poistení spôsobom odchylným od úpravy obsiahnutej v § 260 ods. 1 a § 293n neupravuje.

Ustanovenie § 260 ods.1 zákona o sociálnom poistení preto priamo vylučuje možnosť vzniku nároku na vdovecký dôchodok podľa § 74 ods. 3 tohto zákona u vdovca, ktorý ovdovel pred 1. januárom 2004. Pokiaľ by mal zákonodarca v úmysle bez ďalšieho umožniť opätovný vznik nároku na vdovecký dôchodok za podmienok ustanovených v § 74 ods. 3 zákona o sociálnom poistení u všetkých vdovcov, ktorí ovdoveli pred 1. januárom 2004, potom by prechodné ustanovenie § 293n vo vzťahu k ustanoveniu § 74 ods. 3 písm. b/ a d/ zákona o sociálnom poistení nemalo zmysel. Pritom treba uviesť, že vdovecký dôchodok, priznaný podľa zákona o sociálnom zabezpečení sa automaticky nemení na vdovecký dôchodok, priznaný podľa zákona o sociálnom poistení, preto nebolo povinnosťou odporkyne v rozhodnutí o odňatí takéhoto vdoveckého dôchodku posudzovať aj podmienky nároku na vdovecký dôchodok a jeho výplatu podľa zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd podotýka, že navrhovateľovi nový nárok na vdovecký dôchodok podľa § 74 zákona o sociálnom poistení nevznikol a preto považoval rozhodnutia odporkyne za zodpovedajúce zákonu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správny.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní neúspešnému navrhovateľovi nepriznal (§ 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 250l ods. 2 OSP).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. mája 2011

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská